

ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୪ ଏକ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ, ସଧିକ ଅବଧି (୧୨୦ ଦିନ) ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ ଅଟେ । ଏହି କିସମ ଦିପ ଜମି ଏବଂ ମରୁଡ଼ି ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳର ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହାର ଗଛ ଅଳ୍ପ ଡେଙ୍ଗା (୧୧୫-୧୨୦ ସେ.ମି.) ଓ ଏହାର ଦାନା ଉନ୍ନତ ମାନର (ସବୁ ଲ'।) ଅଟେ । ଏହା ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦ ରୁ ୫.୫ ଟନ୍) ହୋଇଥିବାରୁ ଉତ୍ତମ ଖରିଫ ଓ ରବି ଋତୁରେ ସମାନ ଅବଧିର କମ୍ ଅମଳ ଦେଉଥିବା ଧାନ କିସମ ବଦଳରେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ ହେବା ସହିତ ମରୁଡ଼ି ଅବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୦.୫ ରୁ ୧.୫ ଟନ୍ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ଏହି କିସମ ଶାଗ୍ରୁ ଅମଳ ହେଉଥିବାରୁ ଦୁଇ ବା ତିନି ଫସଲ କରାଯାଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ଚାଷୀମାନେ ଧାନ ଅମଳ ପରେ ସୁବିଧାରେ ପନିପରିବା ଫସଲ ଚାଷ କରିପାରିବେ ।

କିପରି ଚାଷ କରାଯିବ ?

ଜମି ଓ ମିଳିର ପ୍ରକାର, ଜଳର ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଋତୁ ଅନୁସାରେ ଡିଆରଆର ୪୪ ଧାନ କୁ ଦୁଶାଧାନ ବା ରୁଆଧାନ ଭାବେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରେ । ଖରିଫ ଋତୁରେ ସାର ଓ ବିହନ ଦୁଶାଧିକ ବ୍ୟବହାର କରି ଏବଂ ରବି ଋତୁରେ ତ୍ରୁମ ସିଡର ବ୍ୟବହାର କରି ବିହନ ଦୁଶାଧିକ ପାରିବ । ସମୟ, ପରିଶ୍ରମ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବା ପାଇଁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ମଧ୍ୟ ରୁଆଯାଉଛି ।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି:

ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଜେଟ୍‌ବିକ ଖତକୁ ସମାନ ଭାବେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ରୋଇବାର ୨-୩ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ହଳ ବା ଗଭାର ହଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଦେବା ଭଲ । ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବାର ୭-୧୦ ଦିନ ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦ ଦିନ ପରେ ଏବଂ ରୋଇବାର ଦିନେ ପୂର୍ବରୁ କାଦୁଅ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଦୁଶାଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ (ଅଣଜଳସେଚିତ) ଜୁନ୍ ମାସରେ ୫୦-୬୦ ସେ.ମି. ବୃଷ୍ଟିପାତ ହେବା ପରେ ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦-୧୨ ଦିନ ପରେ ପୁଣି ଥରେ ହଳ କରି ମଇ ଦେଇଦେଲେ ଘାସ ମରିବା ସହିତ ମାଟି ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାଏ । ରବି ଋତୁରେ ଥରେ ବା ଦୁଇ ଥର ହଳ କରିବା ପରେ କାଦୁଅ କଲେ ପୁରୁଣା ଫସଲର ମୂଳ ଓ ଅନାବନା ଘାସ ମାଟିରେ ମିଶି ଯାଇଥାଏ । କାଦୁଅ କରିବା ଓ ମଇ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଜଳର ଆବଶ୍ୟକତା ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ:

ଉଚ୍ଚସାପୋଶ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ବିହନ କିଣନ୍ତୁ । ଗୋଟିଏ ରାତି ପାଇଁ ବିହନକୁ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ ଲବଣ ଦ୍ରବଣରେ ବିହନକୁ ରୁଡ଼ାଇବା ପରେ ଏହାକୁ ସଫା ପାଣିରେ ଧୋଇ ମଧ୍ୟ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଅଗାଡ଼ି ବା ଭାସୁଥିବା ଧାନକୁ ବାହାର କରି ପାଣି ନିଗାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ବିହନକୁ ଦିନେ ବା ଦୁଇ ଦିନ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ରୋଗ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରତି କିଲୋଗ୍ରାମ ବିହନ ସହିତ ୨ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ବୁଣିବା ଓ ରୋଇବା:

ବୁଣିବା ପାଇଁ ଉପଚାର ଏବଂ ବିଶୋଧନ ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ବିହନବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଛଟାବୁଣା ପାଇଁ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଦରକାର ହୁଏ । ଚାରା ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଶୁଷ୍କ/ଆର୍ଦ୍ର ଉଚ୍ଚ ପଚାଳି ବା ମସିଣା ତଳିପଚାଳି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ରୋଇବା ପାଇଁ ୧୦୦୦ ବର୍ଗ ମିଟର ତଳି ପଚାଳି ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଏଥିରେ ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ଗଜା ହୋଇଥିବା ବିହନ ବୁଣାଯିବା ଦରକାର । ପ୍ରାୟ ୨୦-୨୫ ଦିନର ତଳିକୁ ହାତରେ ବା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ କାଦୁଅ ଜମିରେ ରୁଆଯାଇଥାଏ । ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କରି ୨୦ X ୧୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ବୁଡ଼ା ପ୍ରତି ୨-୩ ଟି ତଳି ରୁଆଯିବା ଦରକାର । ତ୍ରୁମ ସିଡର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ଗଜା ହୋଇଥିବା ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା :

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ସ୍ଥାନ ଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ନାମରେ ଏକ ସତ୍ତ୍ୱ ମୋବାଇଲ ଆପ୍ (<http://webapps.irri.org/in/od/rcm/>) ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ବିହନ କିସମ, ମିଳିର ଉର୍ବରତା ଓ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଅମଳ ଆଧାରରେ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ସାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ମିଳି ସାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ତ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ ସାଧାରଣ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିଲେ, ସମସ୍ତ ଫସତରସ ଓ ପଚାସ ସାରକୁ ଶେଷ ଓଡ଼ ଚାଷ ବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଯବକ୍ଷାର ସାରକୁ ତିନି କିଷ୍ତିରେ; ବୁଣିବାବେଳେ ଅଧା ପରିମାଣର, ପିଲ ବେଳେ ଏକ-ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଏବଂ ଥୋଡ଼ ହେବାବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଦରକାର (ସାରଣୀ ଦେଖନ୍ତୁ) ।

ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୪ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଖାଦ୍ୟସାର ଅନୁମୋଦନ :

ଫସଲ ପ୍ରକାର	ଯବକ୍ଷାର (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)*	ଫସଫରସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)	ପଟାସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)	ଦସ୍ତା (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)
ଶୁଷ୍କ ବୁଣାଧାନ (ଖରଫ)	୩୦:୧୫:୧୫ (ବୁଣିବାର ୨୦, ୪୦-୪୫, ୬୦-୬୫ ଦିନ ପରେ)	୩୦	୩୦	୨୫
ଆର୍ଦ୍ର ବୁଣାଧାନ (ରବି)	୪୦:୨୦:୨୦ (ବୁଣିବାର ୧୫-୨୦, ୪୦-୪୫, ୬୦-୬୫ ଦିନ ପରେ)	୪୦	୪୦	୨୫
ଯାନ୍ତ୍ରିକ ରୁଆ/ ହାତରୁଆ	୪୦:୨୦:୨୦ (ରୋଇବାର ୦, ୨୦-୨୫, ୪୦-୪୫ ଦିନ ପରେ)	୪୦	୪୦	୨୫

* ଯଦି ପତ୍ର ରଙ୍ଗ ଟାର୍ଗେଟ୍ (LCC) ସାହାଯ୍ୟରେ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥାଏ, ତେବେ ସଙ୍କଟ ମୂଲ୍ୟ ଭାବରେ ଛଟାବୁଣା ପାଇଁ ୩ ଓ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପାଇଁ ୪ ନେବାକୁ ହେବ । କିଆରୀରେ ପାଣି କମି ରହିଥିଲେ, ଗଛ ଶାଗୁ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ପାଣି ନିଗିଡ଼ି ଯିବାର ୫-୭ ଦିନ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଅନାବନା ଘାସ ପରିଚାଳନା :

ମିଲ୍ଲିଭର ଜଳାୟ ଅଂଶ ଅନୁସାରେ ବୁଣାଧାନ ପାଇଁ ବୁଣିବାର ୩-୫ ଦିନ ପରେ ସଞ୍ଜ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ପେଣ୍ଟିମେଥାଲିନ୍, ପ୍ରେଟିଲ୍‌କ୍ଲୋର) ଏବଂ ବୁଣିବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ବିସପିରିବାକ୍ ସୋଡ଼ିଅମ୍) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ରହିଯାଇଥିବା ଘାସରୁ ମଞ୍ଜି ନହେବା ପାଇଁ (ବୁଣିବାର ୪୫-୫୦ ଦିନ ପରେ) ହାତରେ ଘାସ ବାଛି ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ରୁଆଧାନ କିଆରୀରେ କାଦୁଅ କରିବା ଓ ରୋଇବାବେଳେ ଅନାବନା ଘାସ ମରି ଯାଇଥାଏ; ତଥାପି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉଠୁଥିବା ଘାସକୁ ଦମନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରୁଆଧାନ କିଆରୀରେ ୩-୫ ସେ.ମି. ପାଣି ରଖାଗଲେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପକ୍ଷତରେ (କୋନୋ/ରୋଟାରି ଡ୍ରିଡ଼ର ଚଳାଇ) ଘାସ ଦମନ କରିବା ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ରୋଇବାର ୨୦-୨୫ ଦିନ ପରେ ହାତରେ ବାଛି ଘାସ ଦମନ କରାଯାଇପାରେ । ବର୍ଷା ଋତୁରେ ବୃଷ୍ଟିପାତରେ ଅନିୟମିତତା ଯୋଗୁଁ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ଭବ ହେଉ ନଥିବାରୁ ଏହି ଉପାୟରେ ଘାସ ଦମନ କରିବା ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ, ଖରିଫ ଋତୁରେ ବର୍ଷା ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ରୋଇବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ) ପ୍ରୟୋଗ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ରବି ଋତୁରେ ମଧ୍ୟ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗରୁ ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଘାସ ବାଛିବା ଜନିତ ଶ୍ରମ ଲାଘବ ହୋଇଥାଏ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା :

ଚେର ବଢ଼ିବା ଓ ପିଲ ହେବା ସମୟରେ ଜଳ ଅଭାବ ହେଲେ ଚେର ଭଲ ଭାବେ ବଢ଼ି ନପାରିବା ଯୋଗୁଁ ପିଲ ସଂଖ୍ୟା କମିଯାଏ ଓ ଅମଳ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ଧାନ ଫସଲରେ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକତାର ସଙ୍କଟ ସମୟ ହେଉଛି; କ) ଥୋଡ଼ ହେବା, ଖ) ଗର୍ଭ ଅବସ୍ଥା, ଗ) କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଏବଂ ଘ) ଫୁଲ ହେବା । ଅଣଜଳସେଚିତ ଅଛି ପାଇଁ ବୁଣାଧାନ କିଆରୀରେ ହିଡ଼ ଦେଇ ୫ ସେ.ମି. ଠିଆ ପାଣି ରଖାଯିବା ଦରକାର । ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଥିଲେ କିଆରୀକୁ ଅଦଳବଦଳ କରି ଜଳସେଚନ କରିବା ଓ ନିଗିଡ଼ା ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫୁଲ ହେବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ କିଆରୀରେ ଠିଆପାଣି ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା :

ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୪ କିସମର ମହିଷା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏଥିସହିତ ଏହି କିସମର କେତେକାଂଶରେ ବାଜାଣୁ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ସେହିପରି ଏହି କିସମର ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଓ ଧଳାପିଠିଆ ପତ୍ରତୀର୍ଥୀ ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ସଫାସୁତୁରା ଚାଷ, ରୋଗମୁକ୍ତ ବିହନ ବା ତଳି ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗପୋକ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କମି ଯାଇଥାଏ । ସମନ୍ୱିତ ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ରୋଗପୋକ ଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ । ତେବେ, ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ କୃଷକମାନେ ରାସାୟନିକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଫସଲର ରୋଗପୋକ ଜନିତ କ୍ଷତି ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ ।

ଅମଳ :

ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ କେଣ୍ଡା ଶୁଖି ନଡ଼ା ରଙ୍ଗର ହୋଇଗଲେ ଫସଲ ଅମଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୁଏ । ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଫସଲ କାଟି ପେଡାଲ ପ୍ରେସର ସାହାଯ୍ୟରେ ଅମଳ କଲେ କମ୍ ସମୟ ଓ କମ୍ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ଚାଷୀ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତି ଯେ ରବି ଋତୁରେ କିଆରୀରେ ଏହି କିସମର ଧାନ ଝଡ଼ି ଯାଇଥାଏ । ଏଥିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେ ଏକ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ଫସଲ ଅମଳ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଶସ୍ୟକୁ ଖଲାରେ ବା ତାରପୋଲିନ୍ ଉପରେ ଶୁଖାଇ ଜଳାୟ ଅଂଶକୁ ୧୨% କୁ ଅଣାଯିବା ପରେ ସାଇତା ଯାଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପକ୍ଷତର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

